

Economische Missies en MVO

De Nederlandse overheid ziet MVO als belangrijk onderdeel van economische missies. In de Kamerbrief 'MVO en Economische missies' uit 2013 staat dat (internationaal) MVO structureel wordt meegenomen bij alle economische missies. Het beleid bestaat uit deze onderdelen:

- Bedrijven die willen deelnemen moeten voldoen aan de OESO Richtlijnen en een due diligence proces uitvoeren;
- Bedrijven worden in de voorbereiding van de missie nader geïnformeerd over MVO;
- MVO is onderdeel van het programma van de missie ter plaatse;
- De minister informeert op welke wijze MVO aan de orde is gekomen in de missie.

Het MVO Platform volgt de uitvoering van dit beleid en constateert dat dit in de praktijk slechts zeer ten dele wordt waargemaakt:

- De Nederlandse overheid steunt meer handelsmissies dan waarover wordt gerapporteerd. Er zijn vele missies waarbij geen bewindspersoon of hoge ambtenaar meegaat, maar waarbij andere overheidssteun wordt verleend zoals subsidies of inzet van ambassades. Bij deze missies lijkt het MVO-beleid in het geheel niet te gelden. Er blijven dus veel kansen onbenut om MVO-beleidsdoelen te bereiken en deze missies blijven buiten beeld in de informatie aan de Kamer.
- Ook waar MVO-beleid voor handelsmissies wél geldt, blijkt de screening van deelnemende bedrijven minimaal waardoor geregeld bedrijven meegaan die de OESO-richtlijnen niet (aantoonbaar) naleven. Ook bedrijven die in verband gebracht zijn met schendingen gaan - soms herhaaldelijk - mee met missies. Hieraan is recent gewerkt maar de vraag of er klachten tegen bedrijven lopen of dat betrokkenheid bij schendingen gebleken is, lijkt voornamelijk niet mee te wegen in de screening.
- De voorlichting over MVO aan bedrijven is meestal beperkt tot een fact-sheet over de OESO-richtlijnen in de informatiemap. Het blijkt nergens uit dat actief wordt geïnformeerd over specifieke risico's in het betreffende land en de noodzakelijke due diligence stappen. Dit geldt ook voor missies waarbij risicosectoren centraal staan (dit is veelvuldig het geval) of naar landen met veel risico's (eveneens veelvuldig het geval). Van bestaande informatiebronnen over MVO-risico's (zoals de KPMG risicoanalyse, of de 'MVO-risicochecker') lijkt geen gebruik te worden gemaakt en de informatievoorziening over MVO-risico's via de website van de RVO is de laatste jaren verslechterd.
- Veel missies gaan naar landen waarvan bekend is dat er veel, soms zeer ernstige, MVO risico's spelen, bijvoorbeeld India, Vietnam, Indonesië of China. Uit het verslag blijkt meestal niet dat in het programma ter plaatse aandacht is geschonken aan die risico's. De MVO-onderwerpen in het verslag zijn meestal beperkt tot kansen voor de deelnemende bedrijven. Een positieve uitzondering zijn enkele bijzondere missies die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden naar Bangladesh en Colombia die vrijwel geheel in het teken van de aanpak van MVO-risico's stonden ('good practices'). Maar dit lijken voornamelijk de uitzonderingen.

Nederland beroept zich er graag op gidsland en koploper in MVO en duurzaamheid te zijn. Dat wordt alleen waargemaakt als MVO hoger op de prioriteitenlijst komt en daadwerkelijk integraal onderdeel wordt van alle handelsmissies. Het beleid én de uitvoering in de praktijk moeten beter en het MVO Platform heeft daarom de volgende voorstellen:

Economische missies en MVO

- ➔ Niet alleen de randvoorwaarden verdienen aandacht: ook het doel van de missie moet maatschappelijke verantwoord zijn. De overheid dient geen missies te faciliteren waarin de omstreden of onduurzame activiteiten centraal staan (fossiele brandstoffen, de aanleg van omstreden infrastructuur zoals de Corredor Norte in Brazilië). Een aantal recente incidenten maakt aanscherping van het beleid rond handelsbevordering op dit punt dringend noodzakelijk.
- ➔ Het MVO-beleid moet gelden voor alle missies waaraan de Nederlandse overheid steun verleent, op welke wijze dan ook. Al deze handelsmissies dienen expliciet en maximaal benut te worden om MVO te agenderen, zowel bij deelnemende Nederlandse bedrijven als bij overheden en lokale bedrijven in de ontvangende landen. Daartoe is het noodzakelijk om nadere voorwaarden te stellen aan subsidies en steun van de ambassades wanneer missies door derden worden uitgevoerd.
- ➔ Verbetering van de uitvoering en toezicht op de MVO-voorwaarden die worden gesteld aan deelnemende bedrijven is noodzakelijk: bedrijven die meegaan op missie moeten aantoonbaar én transparant voldoen aan de OESO-richtlijnen, dat wil zeggen dat zij hun due diligence op orde hebben. Niet voldoen aan de voorwaarden moet daadwerkelijk leiden tot uitsluiting van deelname aan missies. Voor het uitvoeren van deze voorwaarde en het toezicht dienen voldoende middelen te worden vrijgemaakt.
- ➔ Bijzondere aandacht en aanvullend beleid is nodig voor landen en sectoren met veel 'MVO-risico's'. Deze missies dienen benut te worden om beleidsdoelen zoals de toepassing van due diligence door risicosectoren te realiseren. MVO-risico's en de uitvoering van due diligence centraal stellen tijdens deze missie (zoals in de hierboven genoemde 'good practices') dient geen uitzondering maar regel te worden. De ervaringen met dergelijke 'good practices' kunnen daarnaast worden geïntegreerd in reguliere missies.
- ➔ De informatievoorziening over missies aan de Kamer moet aangevuld worden met informatie over de uitvoering van bovenstaande punten.

Voor nadere informatie en onderbouwing zie de brieven aan de Kamer van het MVO Platform van [maart 2015](#), [oktober 2015](#), [december 2016](#) en [september 2017](#)

MVO Platform, mei 2018

Contact: Suzan van der Meij 06 12271726